

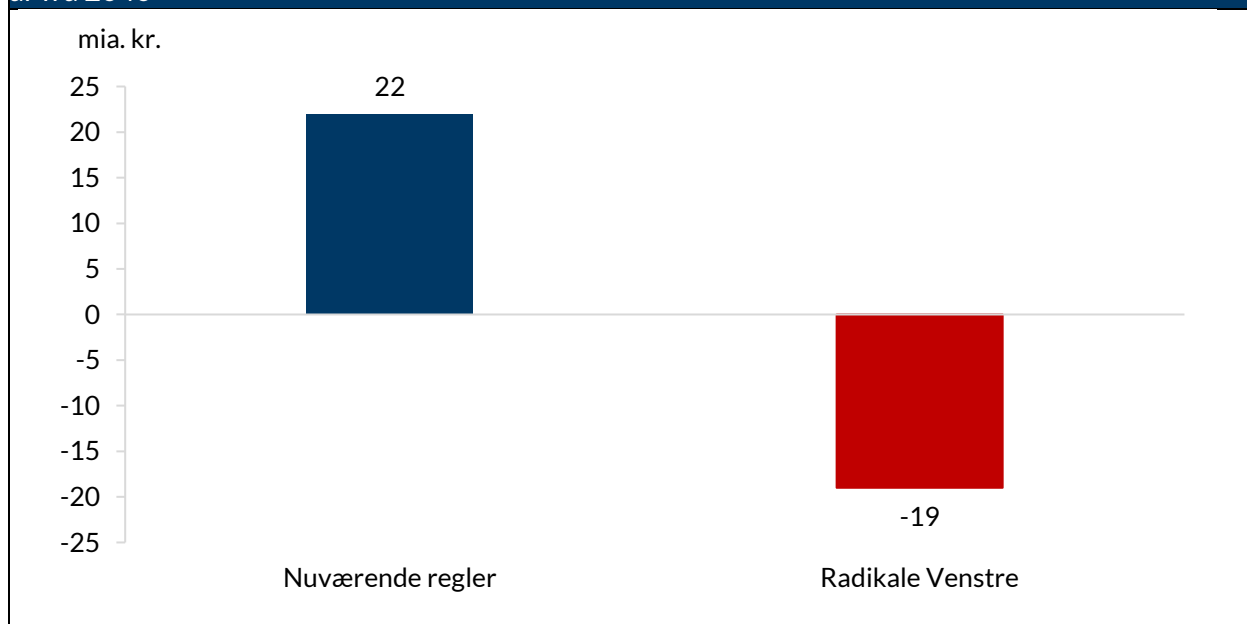
RADIKALES FORSLAG OM PENSIONSALDER PÅ 70 ÅR SVÆKKER DE OFFENTLIGE FINANSER MED CA. 40 MIA. KR.

15-07-2020

AF CHEFØKONOM MADS LUNDBY HANSEN (21 23 79 52) OG CHEFKONSULENT CARL-CHRISTIAN HEIBERG

- De Radikale har foreslået, at pensionsalderen fastfryses på 70 år fra og med 2040
- Det vil belaste de offentlige finanser markant på længere sigt. Det skyldes, at andelen af befolkningen på folkepension vil stige kraftigt efter 2040 (i takt med stigende levetid)
- Forslaget indebærer, at Danmark går fra at have særdeles sunde offentlige finanser til at have et betydeligt holdbarhedsproblem.
- De offentlige finanser går fra en overholdbarhed på ca. 1 pct. af BNP til et minus på 0,8 pct. Det svarer til en forværring på 41 mia. kr.
- Holdbarhedsindikatoren går fra et overskud på 22 mia. kr. til et underskud på 19 mia. kr.
- Hvis det radikale forslag gennemføres, skal der efterfølgende gennemføres betydelige politiske tiltag, som styrker de offentlige finanser med ca. 20 mia. kr.
- Det kan ske ved at hæve skatterne, reducere overførselsindkomsterne så som dagpenge, kontanthjælp og efterløn eller ved at mindske det offentlige forbrug, fx hospitals- og daginstitutionsudgifter.

Den finanspolitiske holdbarhed (HBI) nu sammenlignet med scenarie hvor pensionsalderen er 70 år fra 2040

Som følge af velfærdsaftalen fra 2006 og tilbagetrækningsaftalen fra 2011, forhøjes folkepensionsalderen med ½ år hvert år fra 65 år i 2018 til 67 år i 2022. Herefter indekseres folkepensionalderen til den forventede levetid. Dvs. når levetiden går op så øges pensionsalderen. Sigtepunktet er, at danskerne i gennemsnit skal forvente at have 14½ år på folkepension¹. I tabel 1 fremgår de besluttede og planlagte folkepensionsaldrer.

Tabel 1. Folkepensionsalder, 2018-2050										
År	2018	2019	2020	2021	2022	2030	2035	2040	2045	2050
Folkepensionsalder	65	65,5	66	66,5	67	68	69	70	71	72
Vedtaget/vedtages af folkettinget i år:	2006	2006	2006	2006	2006	2015	2020	2025	2030	2035

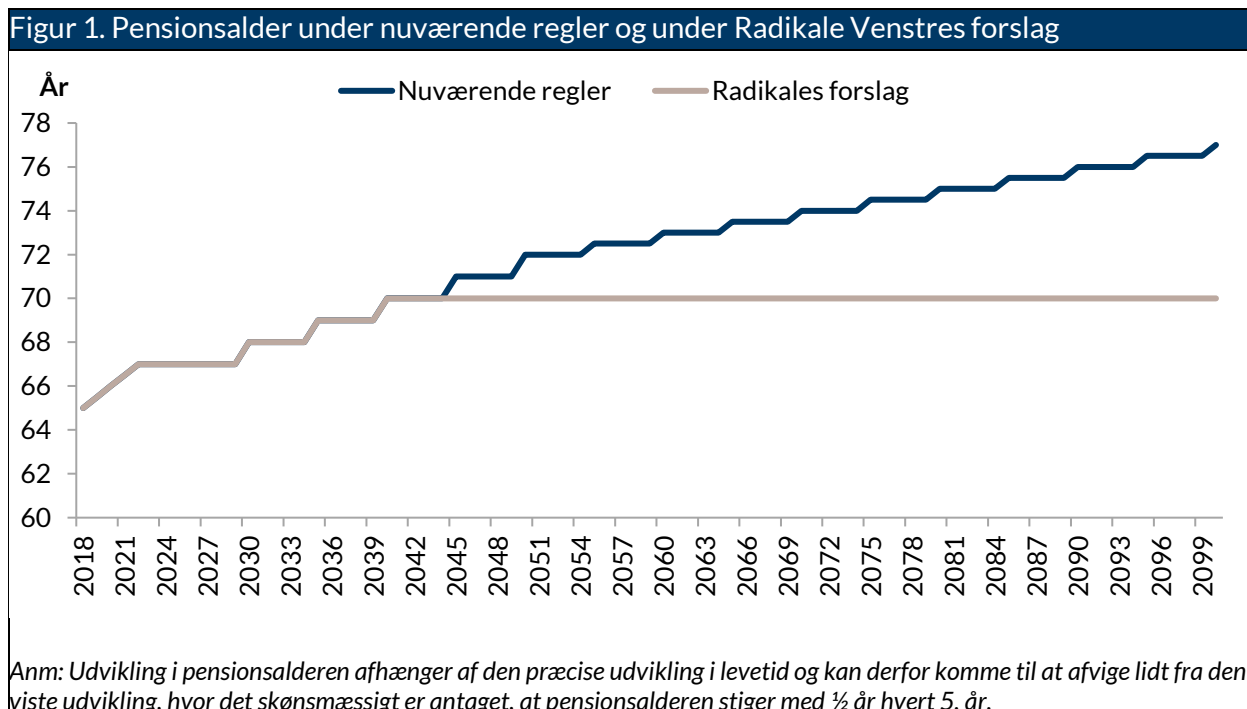
Anm: Kursiv betyder, at det endnu ikke er vedtaget af Folketinget. Udvikling i pensionsalderen afhænger af den præcise udvikling i levetid og kan derfor komme til at afvige lidt fra den viste udvikling.

Kilde: Finansministeriet, Konvergensprogram 2019.

Morten Østergaard (RV) foreslog i et interview i Jyllands-Posten² at aflyse levetidsindekseringen efter 2040, så pensionsalderen fastholdes på 70 år fra 2040 og i al fremtid. Den nuværende aftale om tilbagetrækning er helt afgørende for holdbarheden på de offentlige finanser. Når levetidsindekseringen fjernes, så svækkes de offentlige finanser mærkbart. Problemet er, at hvis pensionsalderen fastholdes på 70 år, så vil en stadig større andel af befolkningen være på folkepension, i takt med at levetiden fortsat øges efter 2040.

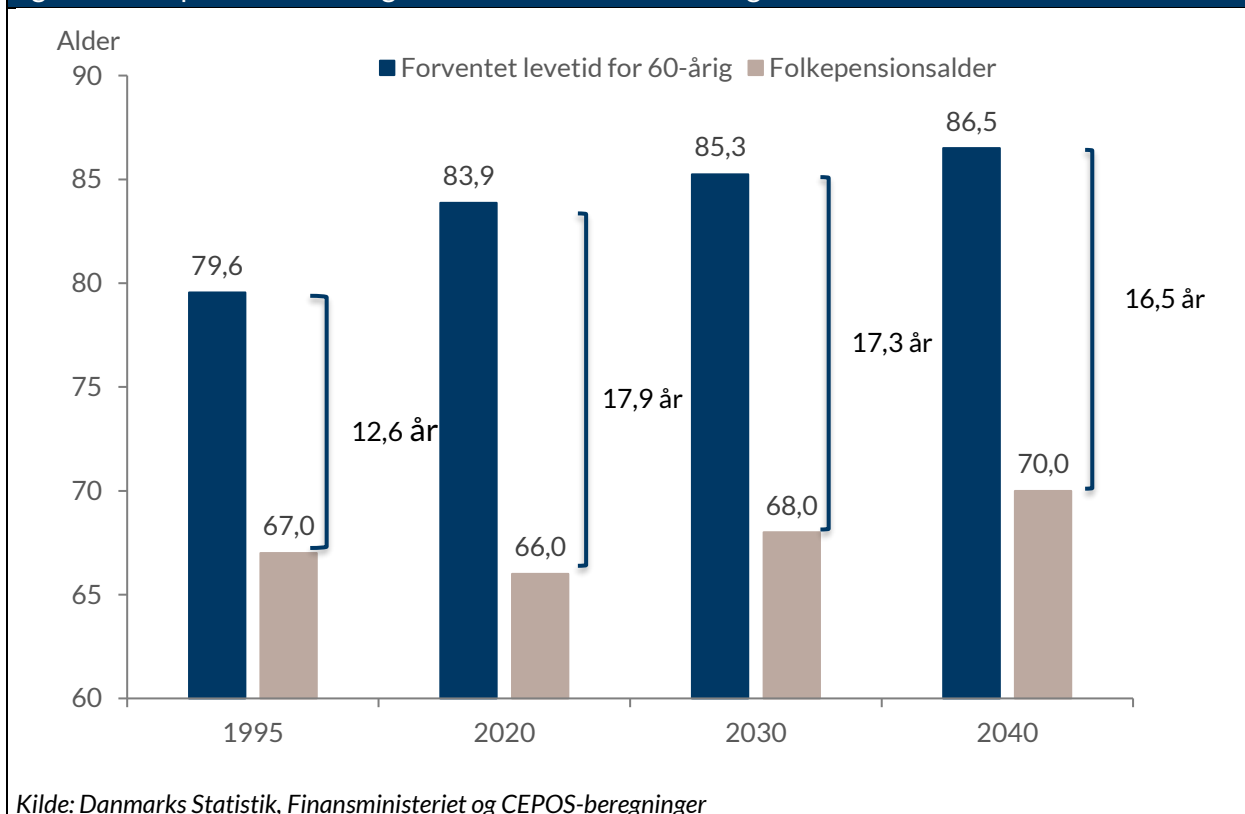
¹ Folketinget skal løbende vedtage forhøjelsen af folkepensionsalderen hvert 5. år med 15 års varsel. I år (2020) skal man således vedtage, at folkepensionsalderen forhøjes til 69 år i 2035.

² Jyllands-Posten d. 10. juli 2020.

Umiddelbart kan det lyde voldsomt, at folkepensionsalderen er på 70 år i 2040. Her er det vigtigt at huske på, at den forventede levetid også vokser. For en 60-årig er middellevetiden siden 1995 vokset med 4 år (fra 79,6 år til 83,9 år i 2020), jf. figur 2. Derfor giver det god mening at hæve pensionsalderen – også i 2040. Selv hvis folkepensionsalderen forhøjes som planlagt, vil pensionister have 4 år mere på folkepension i 2040 end i 1995. Det skyldes, at pensionsalderen kun hæves med 3 år fra 67 år i 1995 til 70 år i 2040, mens levetiden er steget med 7 år.

Figur 2. Folkepensionsalder og forventet levetid for 60-årige

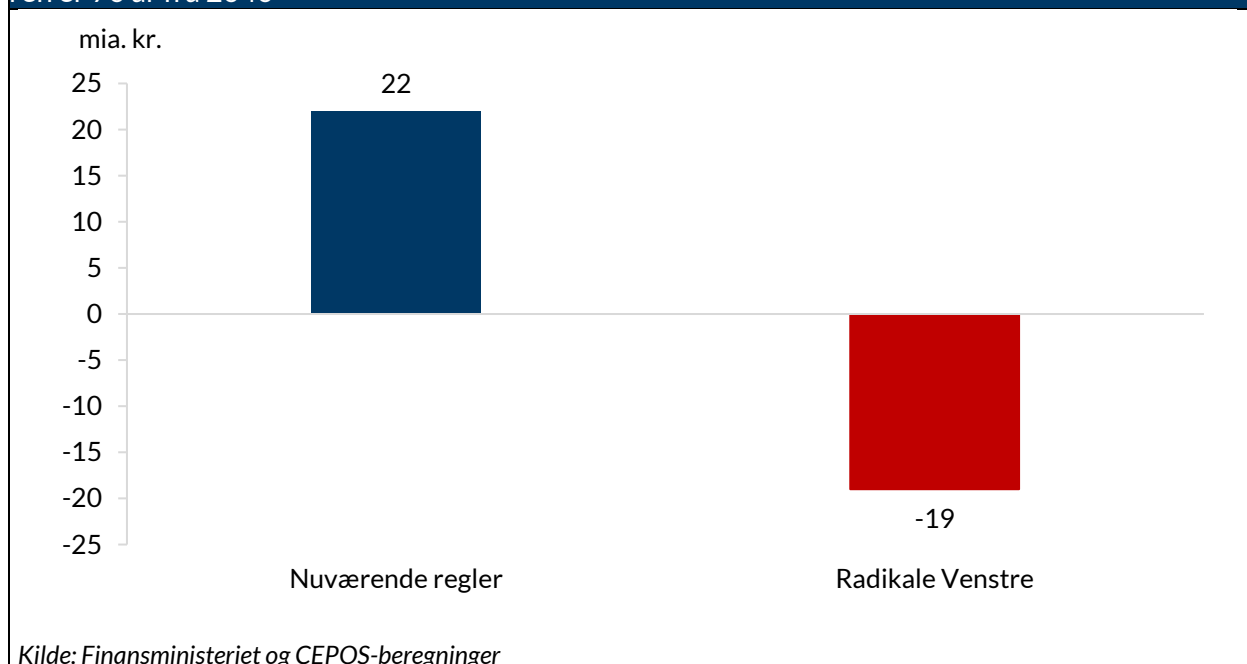

Personer, som går på pension i år, har en ekstraordinær lang pensionsperiode på ca. 18 år. Det skyldes imidlertid kun, at indfasningen af forhøjelserne af pensionsalderen sker relativt langsomt, samt at levetiden er vokset mere end forventet, da man indgik velfærdsaftalen i 2006.

Morten Østergaards forslag, om at aflyse forhøjelserne af folkepensionsalderen fra og med 2045, er meget dyrt. Med forslaget går vi fra at have særdeles sunde offentlige finanser til at have et betydeligt holdbarhedsproblem. De offentlige finanser går fra en overholdbarhed på ca. 1 pct. af BNP til et minus på 0,8 pct. Det svarer til en forværring på 41 mia. kr.³, hvor et årligt varigt overskud på 22 mia. kr. forvandles til et underskud på 19 mia. kr., jf. figur 3.

³ Beregnet med udgangspunkt i Finansministeriets regnemetoder samt diverse svar fra Finansministeriet til Folketinget om effekter af ændret pensionsalder.

Figur 3. Den finanspolitiske holdbarhed (HBI) nu sammenlignet med scenarie hvor pensionsalderen er 70 år fra 2040

Hvis det radikale forslag gennemføres, skal der efterfølgende gennemføres betydelige politiske tiltag, som styrker de offentlige finanser med ca. 20 mia. kr. Det kan ske ved at hæve skatterne, reducere overførselsindkomsterne så som dagpenge, kontanthjælp og efterløn eller ved at mindske det offentlige forbrug, fx hospitals- og daginstitutionsudgifter.

Forslaget har ligeledes store negative konsekvenser for beskæftigelsen. Et forsigtigt skøn er, at beskæftigelsen i 2050 vil blive reduceret med 60.000 personer og på længere sigt meget mere. I regeringens forståelsespapir fremgår det, at initiativer, der måtte reducere beskæftigelsen skal modsvares af andre – men ikke nødvendigvis samtidige – tiltag, der som minimum øger beskæftigelsen tilsvarende. Det Radikale Venstre har endnu ikke fremlagt forslag, som øger beskæftigelsen tilsvarende.